

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 560/2546

กรมสรรพากร โจทก์ กรมสรรพากรผู้ร้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้าน บริษัท วัชรชัยการเคหะ จำกัด จำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 145, ป.รัชฎากร มาตรา 12,
พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 110, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483
มาตรา 145, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 146, ป.พ.พ. มาตรา 1300, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483
มาตรา 122

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อศาลพิพากษาให้จำเลยโอนที่ดินให้แก่ จ. โดยให้ จ. ชำระเงินส่วนที่เหลือตามสัญญา การที่ จ. ได้ชำระเงินให้แก่จำเลยครบถ้วนแล้ว ทั้งจำเลยได้มอบโฉนดที่ดินและหนังสือมอบอำนาจให้แก่ จ. ไปดำเนินการโอนที่ดินก่อนศาลชั้นต้น มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด จึงเป็นการที่ จ. ในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนครบถ้วนแล้ว คงเหลือแต่เฉพาะหน้าที่ของจำเลยที่ต้องดำเนินการโอนที่ดินให้แก่ จ. ถือว่าเป็นสิทธิตามคำพิพากษาที่ จ. จะรับไปเพียงฝ่ายเดียว จำเลยไม่มีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์ใด ๆ ตามสัญญาจะซื้อจะขายหรือตามคำพิพากษาดังกล่าวอีก กรณีมิใช่สิทธิตามสัญญามีภาระเกินกว่าประโยชน์ที่พึงได้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะปฏิเสธไม่ยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิดังกล่าว เช่นนี้ เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงมีอำนาจแต่เพียงผู้เดียวในการที่จะจัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของจำเลยตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 22 การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้านไม่คัดค้านคำร้องขอให้ถอนการยึดในคดีแพ่งและมีหนังสือถึงเจ้าพนักงานที่ดินให้ดำเนินการโอนที่ดินให้แก่ จ. ตามสิทธิที่ จ. มีอยู่ตามคำพิพากษาของศาลจึงเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว และกรณีดังกล่าวนี้ไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 145(1) ถึง (5) จึงไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายเดียวที่ขอรับชำระหนี้ในคดีนี้แต่อย่างใด

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2543 โจทก์ฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2543 ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ก่อนผู้ร้องฟ้องขอให้จำเลยล้มละลาย ผู้ร้องได้ใช้อำนาจตามประมวลรัษฎากร มาตรา 12 ยึดทรัพย์สินที่ดินโฉนดเลขที่ 151301 กับที่ดินแปลงอื่น ๆ อีก 15 แปลง ของจำเลย และได้มีประกาศขายทอดตลาดตลอดมาแต่ยังขายไม่ได้ ต่อมานางจำรัส มณีโชติ เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดนนทบุรี ขอให้บังคับจำเลยโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 151301 ดังกล่าวให้นางจำรัสตามสัญญาจะซื้อจะขายศาลจังหวัดนนทบุรีมีคำพิพากษาให้จำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดดังกล่าวให้แก่นางจำรัส แต่ยังไม่โอนได้เนื่องจากถูกผู้ร้องยึดไว้ นางจำรัสยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนนทบุรีขอให้เพิกถอนการยึดที่ดินเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ยื่นคำแถลงต่อศาลจังหวัดนนทบุรีว่าไม่ติดใจคัดค้านนางจำรัสที่ร้องขอให้เพิกถอนการยึดที่ดินดังกล่าว และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้มีหนังสือ ที่ ยธ 0410/4617 ถึง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรีให้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวแก่นางจำรัส

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี จึงได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวเป็นของนางจำรัส การกระทำของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทำให้ผู้ร้องเสียหาย เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วย พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, 110, 145 และ 146 ขอให้มีคำสั่งเพิกถอน การกระทำของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่ไม่คัดค้านการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าว และเพิกถอน การโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวให้กลับเข้ามาในกองทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านได้สอบสวนเกี่ยวกับที่ดินโฉนดดังกล่าวถึงสิทธิตามสัญญาจะซื้อจะขายระหว่างจำเลยกับ นางจำรัสแล้ว ปรากฏว่านางจำรัสได้ทำสัญญาจะซื้อจะขายกับจำเลย และได้วางเงินมัดจำกับเข้า ครอบครองปรับปรุงที่ดินดังกล่าวแล้วสร้างเป็นโรงเรียนอนุบาลดำเนินกิจการตลอดมา โดยได้มีการ แจ้งให้โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวแล้ว แต่จำเลยเพิกเฉย เมื่อนางจำรัสฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งและ ศาลจังหวัดนนทบุรีพิพากษาบังคับให้จำเลยโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวตามสัญญาแล้วโดยให้นาง จำรัสชำระค่าที่ดินส่วนที่เหลือ นางจำรัสจึงชำระราคาที่ดินส่วนที่เหลือให้แก่จำเลยโดยนายภาคย์ อิศระภาคย์ กรรมการผู้จัดการของจำเลยเป็นผู้รับในวันที่ 17 ธันวาคม 2542 และนายภาคย์ได้มอบ โฉนดที่ดินดังกล่าวกับหนังสือมอบอำนาจให้นางจำรัสไปดำเนินการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์แล้ว นางจำรัสจึงอยู่ในฐานะอันจะให้จดทะเบียนสิทธิของตนได้ก่อนตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1300 ทั้งจำเลยไม่มีสิทธิใด ๆ ที่จะได้รับอีก มีแต่เพียง หน้าที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาคือการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้นางจำรัส ไม่มีกรณีที่จะพิจารณาว่าสิทธิ ตามสัญญามีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 122 หรือไม่ การที่ผู้คัดค้านไม่คัดค้านคำร้องของนางจำรัสต่อศาลจังหวัดนนทบุรีและให้ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรีจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวแก่นางจำรัสนั้นจึง ชอบแล้วศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้กลับคำวินิจฉัยของผู้คัดค้านที่ใช้ดุลพินิจไม่คัดค้านตามคำแถลง ใน คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 4117/2540 ของศาลจังหวัดนนทบุรี กับเพิกถอนหนังสือของผู้คัดค้านที่ ยธ 0410/4617 ซึ่งมีไปถึงเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรีให้ทำการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ใน ที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่นางจำรัส มณีโชติและให้ผู้คัดค้านดำเนินการรวบรวมทรัพย์สินที่ดินแปลง ดังกล่าวนำมาขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายในคดีล้มละลายนี้ต่อไปตามสิทธิที่ เจ้าหนี้เหล่านั้นพึงมีผู้คัดค้านอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษากลับ ให้ยกคำร้องผู้ ร้องฎีกาสาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "... มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า การกระทำของผู้คัดค้านที่ไม่แถลงคัดค้านคำร้องของนางจำรัส มณีโชติ โจทก์ในคดีแพ่ง และการที่ ผู้คัดค้านมีหนังสือถึงเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรีให้โอนที่ดินให้แก่นางจำรัส มณีโชติ นั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ข้อเท็จจริงส่วนนี้รับฟังเป็นยุติว่าเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2530 นางจำรัส มณีโชติ ได้ทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินโฉนดเลขที่ 151301 จังหวัดนนทบุรี กับในราคา 675,000 บาท โดยได้ผ่อนชำระเงินตามสัญญาแล้วจำนวน 300,000 บาท หลังจากนั้นได้แจ้งให้จำเลยผู้จะ ขายโอนที่ดินให้ตามสัญญา แต่จำเลยเพิกเฉย นางจำรัสจึงฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัด นนทบุรีต่อมาวันที่ 30 ธันวาคม 2540 ศาลจังหวัดนนทบุรีมีคำพิพากษาเป็นคดีหมายเลขแดงที่ 4117/2540 ให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินให้แก่นางจำรัส มณีโชติ และจำเลย โดยนายภาคย์ อิศระภาคย์ กรรมการผู้จัดการได้มอบโฉนดที่ดินและหนังสือมอบอำนาจให้นางจำรัสรับไป ดำเนินการโอนที่ดินดังกล่าวตามคำพิพากษาเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2542 โดยนางจำรัสได้ชำระเงิน ส่วนที่ขาดตามคำพิพากษาให้จำเลยครบถ้วนแล้วนางจำรัสได้นำโฉนดที่ดินไปดำเนินการโอน แต่ ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากผู้ร้องได้ยึดที่ดินดังกล่าวไว้ ต่อมาวันที่ 8 พฤษภาคม 2543 ศาล

ได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด วันที่ 20 พฤศจิกายน 2543 นางจำรัสยื่นคำร้องขอให้ผู้คัดค้านมีหนังสือถึงเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี เพื่อดำเนินการจดทะเบียนโอนที่ดินดังกล่าวให้แก่ตนผู้คัดค้านสอบสวนแล้วจึงมีคำสั่งให้ดำเนินการตามที่นางจำรัสร้องขอ วันที่ 4 ธันวาคม 2543 ผู้คัดค้านได้มีหนังสือถึงเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรีให้โอนที่ดินให้แก่นางจำรัส มณีโชติ และเจ้าพนักงานที่ดินได้จดทะเบียนโอนที่ดินดังกล่าวเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2543 เห็นว่าเมื่อศาลจังหวัดนนทบุรีพิพากษาให้จำเลยโอนที่ดินให้แก่นางจำรัสโดยให้นางจำรัสชำระเงินส่วนที่เหลือตามสัญญา การที่นางจำรัสได้ชำระเงินให้แก่จำเลยครบถ้วนแล้ว ทั้งจำเลยได้มอบโฉนดที่ดินและหนังสือมอบอำนาจให้แก่นางจำรัสไปดำเนินการโอนที่ดินก่อนศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดจึงเป็นการที่นางจำรัสในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนครบถ้วนแล้ว คงเหลือแต่เฉพาะหน้าที่ของจำเลยที่ต้องดำเนินการโอนที่ดินให้แก่นางจำรัส ถือว่าเป็นสิทธิตามคำพิพากษาที่นางจำรัสจะรับไปเพียงฝ่ายเดียว จำเลยไม่มีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์ใด ๆ ตามสัญญาจะซื้อจะขายหรือตามคำพิพากษาดังกล่าวอีก กรณีมิใช่สิทธิตามสัญญามีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่พึงได้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะปฏิเสธไม่ยอมรับทรัพย์สินหรือสิทธิดังกล่าว เช่นนี้ เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงมีอำนาจแต่เพียงผู้เดียวในการที่จะจัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของจำเลยตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22 การที่ผู้คัดค้านไม่คัดค้านคำร้องขอให้ถอนการยึดในคดีแพ่งและมีหนังสือถึงเจ้าพนักงานที่ดินให้ดำเนินการโอนที่ดินให้แก่นางจำรัสตามสิทธิที่นางจำรัสมีอยู่ตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดนนทบุรีจึงเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว และกรณีดังกล่าวนี้ไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 145(1) ถึง (5) จึงไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายเดียวที่ขอรับชำระหนี้ในคดีนี้แต่อย่างใด ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

ชวลิต ยอดเนร · ประมาณ ตียะไพบุลย์สิน · ธีระวัฒน์ ภัทรานวัช

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/560/2546>